

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۰۱/۱۴

علم گل سحر

د قرباني غویی

(لنډه کیسه)

هغه په دې لنډو ورځو کې زموږ سیمې ته راغلی و، تل به ارامه او چورتې ناست و او مخامخ به یې په خیر خیر کتل، له چا سره یې ډېرې خبرې نه کولې، په کور کې یوازې اوسېده. په دې دومره وخت کې چا څوک ونه لیدل چې د ده کور ته دې راغلی وي، په شونډو یې چا موسکا نه وه لیدلې، مور به تل هڅه کوله چې خوشحاله یې وساتو، د ده د خوشحالی لپاره به مو د ټوکو ټکالو مجلسونه جوړول چا به چې هر څومره په زړه پورې خبره او یا ټوکه وکړه چې مور به له ډېرې خدا بډوډې په لاس کې نیولې وو او خدا به مو ښایسته ډېر ځنډ وکړ، خو هغه به نه خنډل یوازې به یې وویل:

– هو دغسې ده.

او بیا یې ویل:

– رښتیا چې ښه ټوکه وه.

ان څو ځله خو زموږ د ده په خندولو شرط کېښود خو دی نه یوازې چا په خدا رانه ووست بلکې خوشحاله مو هم ونه لېد، معلم اکرم ورو، ورو ځان له خلکو گوشه کاوه، د ورځې به هم ځان ته گرځېده او یا به د کتابونو په مطالعه بوخت و، ما ته د ده علمي او پخې خبرې ډېرې په زړه پورې وې، کله کله به مازدیگر د ده کور ته ورتلم، کتابونه به مې امانت ورڅخه وړل او د مطالعه شویو کتابونو پوښتنې به ده راته حلولې، په هره برخه کې یې پوره معلومات لرل اوس نو هغه زما استاد و او زه به هر مازدیگر هغه ته ورتلم، یوه ورځ مې زړه وکړ پوښتنه مې ترې وکړه:

– استاده څنگه ژوند یوازې او بې اولاده سخت نه دی؟

– سخت نه چې دوزخ دی.

– نو استاده نه شي کېدای چې له دې یوازیتوب څخه ځان وژغوري؟

– ولي نه شي کېدای، ډېر اسانه یوه د دار رسی او لږ څه جرئت په کار دی.

خپلې پوښتنې بېځایه راته ښکاره شوې، په خپلو پوښتنو پښېمانه شوم خو څه مې کړي وای، اوس خو مې پخپله شروع کړې وه، ومې ویل:

– نه استاده خدای دې نه کړي زما منظور دا نه و.

– ستا په منظور پوه شوم خو څو چې انسان، انسان شوی نه وي او انساني عاطفې کډه کړي وي، همداسې د مرگ پر پوله ژوند یوازې ښه دی، نور مې ونه غوښتل چې په خپلو پوښتنو سره یې پر زخمونو مالگي ودروروم په عمر کې یوازې او بې دوستانو او خپلوانو اوسېدل، د اولادونو نه درلودل تل خپه ارام او چورتې. . . او په لسگونو داسې نورې پوښتنې، ځان مې په تاخ کې په یوه اېښودل شوي پنډ کتاب بوخت کړ، هماغه کتاب مې امانت ورڅخه واخیست او خدای پاماني مې ورسره وکړه.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

شپې ورځې یو په بل پسې تېرې شوي. اکرم به سهار وختي له کور څخه ووت او مازدیگر به هماغسې غلی کور ته راته او د باغچې د دېوال سیوري ته به د کتاب په لوستلو بوخت و، د ده د ژوند په هکله له مور سره پوښتنې هماغسې بې ځوابه پاتې وې، خو د لوی اختر د ورځې پېښې نه یوازې زموږ پوښتنې حل کړې، بلکې د اکرم په ژوند کې یې هم ژور بدلون راوست، لکه چې له هغه وروسته به ده تل ویل وس چې مې عاطفه او له همنوع سره زړه سوی ولید، غواړم چې ژوند وکړم.

د اختر لمونځ مو ادا کړ، یو بل ته مو د اختر مبارکي وویلې، ټولو نوې جامې اغوستې او خوشحاله وو، خو د اکرم په حالت کې د خوښۍ په همدې ورځ هم کوم بدلون نه و راغلی، هماغسې چورتې د لرگیو د خونې پر وړوکي بام د گرم لمر پېتاوي ته یې ډډه وهلې وه او مخامخ سیمې ته یې په ځیر سره کتل.

زه په دې فکر وم چې په څه ډول هغه له ځانه سره بوخم چې څو شېبې په خوښۍ سره تېرې کړي، چې هغه راغږ کړ او زه یې هم بام ته وروبللم، په خوښۍ د لاس په اشاره یې وپوهولم چې مخامخ سرای ته وگورم، ما چې هغې خوا ته وکتل په لوی سرای کې مې غویي تر سترگو شو، له ځانه سره مې وویل دا خو دومره مهمه خبره نه ده، هغه لکه چې پوه شوی وي د کیناستلو اشاره یې وکړه. وپې ویل:

– وگوره غویي ته بڼه په ځیر سره وگوره.

غویي یې د قربانۍ لپاره دغه سرای ته چې له ده دمخه نور غویان هم پکې حلال شوي وو، راوستی و. غویي په ځیر ځیر یوې او بلې خوا ته کتل، د حلال شوي غویي د څرمنې خوا ته ورغی، څرمن یې بوی کړه، بېرته یې سر راپورته کړ شا و خوا ته یې وکتل، بیا یې پر څرمن بوی وکېښ، څرمن یې پخپل شونډک واپروله راواړوله، بیا یې په څنگ کې بلې څرمنې ته پام شو. ورغی، بڼه بوی یې پرې وکېښ، بېرته یې سر راجگ کړ، ما ته داسې ښکاره شوه چې پر خپل همنوع د بېوسې اوښکې تویوي او د هغه د قاتل په لټه کې دی، غویي د سرای د یوې فلزي دروازي پر لوري منډه کړه.

دروازه یې په شونډک ووهله، خالصه نه شوه، ښکرونه یې ورته تمبه کړل، خو ونه شول بیا د څرمنو خوا ته راغی څرمن یې بوی کړه او حیران دریان ودرېده. اکرم هغسې چې د غویي هر حرکت یې په ځیر سره څاره، ما ته وویل:

– وگوره غویي ته وگوره، پر خپلو همنوعانو یې څومره خوا بده ده، بې له دې چې ووايي چې څرمن یې توره ده، سپینه ده، سره ده او که بل رنگ، بې له دې چې زما له قوم او خپلوانو څخه دی، که نه وي، وگوره حیوان وگوره، د بل حیوان په درد څومره دردمن دی. بې له دې چې څېرې ته یې وگوري، راشه وگوره د حیواناتو پاچا، اشرف المخلوقات هو، انسان اشرف المخلوقات څه څه کارونه کوي، د خپلو گټو لپاره بل انسان په دار ځروي، د رنگ، ژبې، قوم، نژاد او سیمې په نامه د نورو انسانانو وینې څښي او دومره له حیوان څخه هم زړه سوی نه زده کوي. زما گران جان گل یې په دې تور شهید کړ چې د دوی په ژبه یې خبرې نه کولې او جنازې ته یې ډېر خلک رانه غلل، چې د دوی په رنگ، څېره او جامې یې نه لرلې او نه د دوی له قوم څخه و او زما د تنکي زوی اسد جان په سر کې یې ځکه مېخونه ووهل چې نه یې څېره د دوی په ډول وه او نه د دوی له سیمې څخه و او لوی خدای په بله سیمه کې پیدا کړی و، مېرمن او اولادونه مې ځکه په لمبو کې وسوځېدل، چې د دوی د مخالف لوري په سیمه کې مې کور و او زه هو زه، زه ځکه داسې بدمرغه او خوار و زار شوم چې د دوی په ډول فکر مې نه کاوه.

اکرم په لور اواز شمېرلې- شمېرلې خبرې په داسې احساساتو سره کولې، چې د ډېرې زړه یې هم نرمه وه، زما په سترگو کې اوښکې ډنډ شوي، خبرو یې دومره تاثیر درلود چې د ده په لنډو جملو کې مې هغه ټول تېر شوی حالت سترگو ته ودرېده، د هغه ځوان زوی مې ولید چې څو تنو وسلوالو له شکنجې او وهلو ټکولو وروسته د هغه لور دېوال نیمايي ته پورته کړ، په پښو او لاسونو یې مېخونه ور ووهل او په دېوال یې څرېدلې پرېښود. . .

د توغندي په تورو دودونو اوسرو لمبو کې مې د ده کورنۍ ولیدله، هلته لیرې یې مېرمن د لمبو په منځ کې د لرگیو او پخو خښتو تر امبار لاندې پرته وه او هڅه یې کوله چې ځان خپل کوچني تي خوره ماشوم زوی ته چې د خونې په بل کونج کې لمبې ترې تاوېدې ور ورسوي. . .

اکرم مې ولید چې له سترگو څخه یې د بېوسې اوښکې روانې وې، یوې او بلې خواته یې منډې وهلې، خو څوک نه چې د ده اولاد د اور له لمبو څخه راوباسي نور مې غویي هېر شو او د شلمې پېړۍ د انسان، انساني وحشت ته فکر وری وم خو اکرم مې بېرته پام د غویي لوري ته را وگرځاوه، وپې ویل:

- راي، راي، راي چې له حيوان څخه يې زده كړو، راي عاطفه، زړه سوي او له ژوند سره مينه له حيوان څخه زده كړو، وگوره، وگوره. غويي لكه چې د قاتل په لټه كې وي په قار قار يې يوې بلي خوا ته كتل، هلته ليري يې وابنه تر سترگو شول، ورغې بوي يې كړل خو ويې نه خورل همداسې ورڅخه روان شو، نور هم گړندى شو، د دېوال كونج ته لار، بېرته راوگرځېده سر به يې كله كېننه او كله لور نيولې و، خو ناڅاپه ځاى پر ځاى ودرېده، غور يې ونيو په دې وخت كې د سراى په دروازه يوه ډله خلك رانوتل، د دوى شمېر اته نه تنه و د يوه تن په دواړو بغلونو لويې لويې چرې په چرمي پوښ كې خورندې وې، د غويي چې څنگه سترگې پرې ولگېدې د هغه پر لوري په بېره ورو روان شو، قصاب هم حملې ته چمتو شو او د غويي پر لوري سوکه سوکه ورو وخوځېده، غويي هماغسې مخامخ ورو روان و چې بڼه ورنژدې شو قصاب هم ودرېده او چاره يې په لاس كې سمه كړه، غويي په خېټه كې په بنكر وواهه، قصاب پر ځمكه ولوېده چې بيا راپورته شو غويي يې پښو ته بنكر تمبه كړ، تر يو څه ځايه يې په بنكرو كې اخیستې يوور او بيا يې پر مخكه وويشت قصاب چې پوه شو نن له هغه غويي سره نه دی مخامخ چې دی يې هره ورځ په غاړه چاره راکاري، نو د شا پر خوا يې منډه كړه.

له دې سره اكرم له واره چيغه كړه:

- ودرېره په چا اموخته شوى يې، ته هم ويني تويوي اوس به دې حال گورم.

او ما لومړى ځل د اكرم پر شونډو موسكا وليدله له ځانه سره مې وويل كاشكي چې اوس بل څوك هم واى چې د د خدا شاهد واى، غويي په قصاب پسې منډې وهلي، نور ولاړ خلك هم يوې او بلي خوا ته سره خواره شول، د سراى په دروازه كې سره جرگه شو چې د غويي د نيولو او حلالولو لارې چارې وسنجوي، څو شېبې وروسته يې غويي كلابند كړ، غويي پر خپل ځاى ولاړ و، يوې او بلي خوا ته يې سترگې اړولې لكه چې د خپل اصلي دښمن په لټه كې و، خو هغه نه و، تللى و چې بل با تجربه قصاب راوولي، د خلكو ډلې له څلورو خواوو غويي كلا بند كړى و.

او شېبه په شېبه يې د محاصرې كړى تنگوله، كله چې سره ورنژدې شول غويي پرې رامنډه كړه، سپين كالي سړي ته سر تمبه كړ او له دېوال سره يې جوخت كړ، نورو د شا له خوا په ډبرو وويشت خو غويي د سپينو جامو وال سړى نه پرېښود، له دېوال سره يې سخت وواهه، د شا له خوا يو بل په تير وواهه، غويي د هغه پر لوري ورمندې كړې او سپين كالي سړى ترې وژغورل شو، اوس نو هر يو خپل ځان بچ كاوه، غويي يو ځل بيا څرمن بوى كړه او هلته ودرېده.

يو بل ځوان چې نيلي كالي يې اغوستى او د كليزانو په دود سره خولى يې په سر ايښى وه راغى دا نورو ته يې وويل:

_تاسي په ټولو سره يو غويي نه شئ نيولى، ورځ خو دلته درباندي تېره شوه، يو بل ورته وويل:

- كه دومره بناغلى يې، ته يې ونيسه مور خو خپل وس پرې وكړ.

شين كالى ځوان د سوک و هونكو په څېر په داسې حال كې چې په دواړو لاسونو يې پرى مخى ته نيولى و، د غويي پر لوري وروان شو، د غويي چې سترگې پرې ولگېدې د هغه پر لوري يې منډه ورو واخيسته، په يوه كونج كې يې راييسار كړ، د شا له خوا نورو په لوتو او ډبرو وويشت او هغه يې ترې وژغوره، وروسته دوى ټولو په گډه د غويي پر لوري يرغل ورو وړ، د چا سره چرې د چا سره بېلونه او تېرونه وو او چا غټې ډبرې په لاسونو كې نيولې وې خو غويي يوې او بلي خوا ته منډې وهلي، شېبه په شېبه پسې وحشي كېده، سر يې تيبټ اچولى و، كله به يې په يوه او كله په بل پسې منډې كړي ټولو ايله خپل ځانونه وساتل.

په دې وخت كې يو بل سپين ريرى قصاب راغى، ټول له هغه سره په يوه گوشه كې ودرېدل د هغه خبرو او نصيحتونو ته يې غور نيولى و، بېرته ټول په يوه اتفاق سره د غويي پر لوري وروان شول، يوه يو څه رشقه هم غويي ته ورواچوله هر دوو تنو د پري يو او بل سر په لاسونو كې نيولى و او له څلورو خواوو سوکه سوکه د غويي پر لوري روان شول، د غويي بنكرو ته يې په ډبره ورتيا ول ورو واچاوه او د مخ پښې يې په بل پرې دوربل شوې، همداسې په بل پرې كې يې د شا يوه پښه بنده شوه او دوه نور پرې يې هم غاړې ته ورو ولوېدل، غويي يې ځملاوه غويي لغټي وهلي، خو له ټولو خواوو په پري تينگ تړل شوى و، قصاب يې له واره پر مړى چاره راتېره كړه، د غويي دواړه سترگې د څرمنې پر لوري كړې پاتې شوې.

علم گل سحر

د پانو شميره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكارى ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكنې د ليكنيزې بڼې پازوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په څير و لولى